

การจัดการเมืองมรดกโลกในบริบทจักรวาลนฤมิต (Metaverse)

กรณีศึกษาของเกาะเมืองพระนครศรีอยุธยา

THE MANAGEMENT OF WORLD HERITAGE CITIES UNDER THE METAVERSE CONTEXT: A CASE STUDY OF PHRA NAKHON SI AYUTHAYA CITY ISLAND

จิตรานุกต สุขสัจจิ¹

รองศาสตราจารย์พัฒนา ไทยอารี²

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาโอกาสหรือแนวทางในการนำจักรวาลนฤมิต (Metaverse) มาใช้ประโยชน์ในการจัดการเมืองมรดกโลก (2) เพื่อนำข้อมูลจากการศึกษามาพิจารณา รูปแบบการบริหารจัดการเมืองมรดกโลกในบริบทจักรวาลนฤมิต (Metaverse) (3) เพื่อเตรียมความพร้อมในการนำจักรวาลนฤมิต (Metaverse) มาใช้ในการจัดการเมืองมรดกโลก งานวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยแบบผสม ประชากรที่ใช้ในการศึกษานี้แบ่งออกเป็น เชิงคุณภาพ คือ ผู้บังคับบัญชา (ภาครัฐ) จำนวน 3 คน ผู้บริหาร (ภาคธุรกิจ) จำนวน 3 คน รวมทั้งสิ้น 6 คน และเชิงปริมาณ คือ ผู้นำชุมชน (ภาคประชาชน) จำนวน 45 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพเป็นการสัมภาษณ์เชิงลึกแบบเจาะจงรายบุคคล และเชิงปริมาณเป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะปลายปิด และคำถามปลายเปิด วิเคราะห์ข้อมูลแบบสถิติพรรณนาที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าความถี่ และค่าร้อยละ ผลการศึกษพบว่า ภาครัฐ ภาคธุรกิจ และภาคประชาชนมีส่วนร่วมประสานความร่วมมือในการบริหารจัดการเมืองมรดกโลก อยู่ในระดับปานกลาง และมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยี Metaverse อยู่ในระดับไม่แตกต่างกันระหว่างภาครัฐและภาคธุรกิจ รวมถึงในส่วน of ภาคประชาชนก็ให้เห็นถึงความสำคัญของเทคโนโลยีต่างๆ ในปัจจุบัน จึงถือเป็นโอกาสสำคัญในการนำเทคโนโลยี Metaverse มาใช้ในการกำหนดรูปแบบการบริหารจัดการในบริบทใหม่ โดยตามหลักประเด็นในแง่ของการบริหารประกอบ

¹ นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

² อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

ด้วย 7 ด้าน คือ (1) ด้านการกำหนดนโยบายและการวางแผนแม่บทฯ (2) ด้านการจัดองค์กรบริหารจัดการพื้นที่ (3) ด้านการจัดบุคลากรบริหารจัดการในพื้นที่ (4) ด้านการอำนวยความสะดวกและการสั่งการ (5) ด้านการประสานงานระหว่างหน่วยงาน (6) ด้านการรายงานผลการปฏิบัติการ และ (7) ด้านการบริหารงบประมาณ และในเชิงนโยบายผู้วิจัยเห็นแจ้งของความสำเร็จ 3 ประเด็น คือ (1) การบริหารจัดการพื้นที่ (2) การบริหารจัดการขยะ และ (3) การบริหารจัดการความร่วมมือของแต่ละภาคส่วน

คำสำคัญ: จักรวาลเสมือน (Metaverse) การจัดการมรดกโลก การอนุรักษ์

ABSTRACT

This mixed research is aimed at (1) to study the opportunities or guidelines for using the Metaverse in the management of World Heritage Cities; (2) to use the data from the study to consider the management model of World Heritage Cities in the context of the Metaverse; (3) to prepare for the implementation of using the Metaverse in the management of World Heritage cities. The population used in this study were qualitatively divided into supervisors (public sector) of 3 people and executive manager (business sector) of 3 people, total 6 people, and quantitatively divided into community leaders (public sector) in total of 45 people. Tools used to gather qualitative data are exclusive individualized interviews and tools used to gather quantitative data are closed-ended questionnaires and open-ended questionnaires. Data were analyzed by using descriptive statistical methods for research, i.e. frequency and percentage.

The result shows that the government sector, business sector and public sector have participated in co-operation of the management of the World Heritage City at a moderate level, and has knowledge and understanding of Metaverse technology in the same level between the government sector and business sector. And in the public sector is being aware of the importance of various technologies. Nowadays, it is an important opportunity to apply Metaverse technology to redefine management styles in a new context which the principle of the issues in terms of management consist of 7 aspects: (1) policy regulation and master planning; (2) organization and area management; (3) personnel management in the area; (4) Directing and ordering; (5) inter-organization coordination; (6) reporting on operational results, and (7) budget management. and

policy aspect, which the researcher see the importance of 3 issues as follow: (1) area management; 2) waste management, and (3) cooperation management of each sector.

Keywords: Metaverse, World Heritage Management, Conservation

บทนำ

กระแสจักรวาลนิยม หรือ Metaverse กำลังเป็นที่สนใจแก่ผู้คนทั่วโลก โดยมีหลักการสำคัญเบื้องต้นจากพัฒนาการทางเทคโนโลยีในการเชื่อมโยงสภาพแวดล้อมของโลกแห่งความเป็นจริงกับโลกเสมือนจริงเข้าด้วยกัน เพื่อให้ผู้ใช้งานสามารถดำเนินกิจกรรมได้หลากหลายผ่านกลไกการประดิษฐ์ทางเทคโนโลยี ที่เรียกว่า Metaverse แนวคิดในการพัฒนาเทคโนโลยี Metaverse นี้จึงอาจถูกนำมาใช้ในการทำสิ่งต่างๆ ทั้งการทำงาน การสังสรรค์กับผู้คนทั้งหลาย รวมไปถึงการขยายมิติทางการบริหารจัดการ และการผสมผสาน โลกแห่งความเป็นจริงกับโลกเสมือนจริงได้อย่างที่ไม่เคยเป็นมาก่อน ด้วยเหตุนี้จึงสร้างความตื่นตัวแก่ทุกภาคส่วนที่ให้ความสำคัญและสนใจในการนำมาพิจารณาใช้ในกิจกรรมต่างๆ ในสังคม ที่สามารถพัฒนามิติต่างๆ ทั้งในแง่ของชีวิตประจำวัน การทำงานในโลกความจริงและโลกเสมือนจริงผสานเข้าด้วยกัน อันจะทำให้การใช้ชีวิต (Life Style) ของทุกกิจกรรมในสังคมหรือธุรกรรมมีความสมบูรณ์แบบมากยิ่งขึ้น และจะนำไปสู่การสร้างสรรค์ระบบนิเวศทางสังคมในมิติใหม่

หนึ่งในช่วงเวลา 2-3 ปีที่ผ่านมาสำนักสถาปัตยกรรม กรมศิลปากร ได้ดำเนินการจัดนิทรรศการหลายโครงการที่มีการนำเทคโนโลยีและแนวคิดที่นำมิติแห่งกาลเวลามานำเสนอแก่ผู้ที่สนใจด้านประวัติศาสตร์ สังคม และวัฒนธรรม ตลอดจนแนวคิดในเชิงนโยบายการบริหารจัดการภาครัฐในอดีตกับสถานการณ์ปัจจุบัน ดังเช่น โครงการ “วังหน้านิมิต ในมิติแห่งกาลเวลา” “นิทรรศการวังหน้านิมิต” ด้วยการที่เน้นสื่อความหมายถึงแนวคิดมรดกวัฒนธรรมในรูปแบบใหม่ รวมถึงโครงการ “ศาลาไทย World Expo 2020” นิทรรศการระดับโลก ณ มหานครดูไบ สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ เป็นต้น

ในการดำเนินการดังกล่าวมีภาคส่วนที่เข้ามาเกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจ และภาคประชาชน โดยมีบริบทของความเกี่ยวเนื่องที่แตกต่างกันทางการบริหารจัดการในรูปแบบที่ต่างไปจากเดิมและอาจเป็นแนวทางสำหรับสังคมในอนาคต ดังนั้น เมื่อมีการดำเนินการพัฒนาจักรวาลนิยม หรือ

Metaverse ขึ้นภาคส่วนต่างๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับการรักษามรดกทางสังคมจึงนำเสนอแสวงหาโอกาสในการนำ Metaverse มาปรับในการดำเนินการจัดการให้เหมาะสม

ด้วยเหตุที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยาเป็นหนึ่งในจังหวัดที่องค์การการศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) มีมติประกาศขึ้นทะเบียนอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยาเป็น “เมืองมรดกโลก” (UNESCO World Heritage Sites) ตั้งแต่ปี 2534 โดยมีการจัดการเมืองที่มีบริบทหลากหลายและมีภาคส่วนต่างๆต้องมีส่วนเกี่ยวข้อง ฉะนั้นเมื่อมีเทคโนโลยีสมัยใหม่ โดยเฉพาะ Metaverse ที่กำลังพัฒนาอยู่ จึงเป็นโอกาสที่น่าจะได้พิจารณานำแนวคิดจักรวาลนฤมิต (Metaverse) มาวางแผนการรองรับกระแสดังกล่าว อันจะเป็นการช่วยเสริมแต่งโครงการสำคัญที่สำนักสถาปัตยกรรม กรมศิลปากรได้ริเริ่มไว้ชิ้นหนึ่งแล้ว

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาโอกาสหรือแนวทางในการนำจักรวาลนฤมิต (Metaverse) มาใช้ประโยชน์ในการจัดการเมืองมรดกโลก
2. เพื่อนำข้อมูลจากการศึกษามาพิจารณารูปแบบการบริหารจัดการเมืองมรดกโลกในบริบทจักรวาลนฤมิต (Metaverse)
3. เพื่อเตรียมความพร้อมในการนำจักรวาลนฤมิต (Metaverse) มาใช้ในการจัดการเมืองมรดกโลก

ขอบเขตในการวิจัย

ขอบเขตด้านประชากรและพื้นที่

พื้นที่การศึกษา คือ เกาะเมืองพระนครศรีอยุธยา เก็บข้อมูลประชากรจากการสัมภาษณ์ได้แก่ ภาครัฐ ภาคธุรกิจ และการแจกแบบสอบถาม ภาคประชาชน

ขอบเขตเนื้อหา

ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องและงานวิจัยพื้นที่ศึกษา ความเกี่ยวเนื่องระหว่างภาคส่วนต่างๆในการจัดการเมืองมรดกโลกที่น่าจะนำจักรวาลนฤมิต (Metaverses) มาพิจารณาเกี่ยวกับกระบวนการจัดการทรัพยากรวัฒนธรรม รวมถึงการเตรียมความพร้อมต่อรูปแบบการบริหารจัดการในบริบทที่นำเทคโนโลยีจักรวาลนฤมิต (Metaverse) มาดำเนินการ

วิเคราะห์ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ Metaverse แนวคิด/แนวทางการเป็นเมืองมรดกโลกของ 3 ภาคส่วน ได้แก่ ภาครัฐ ภาคธุรกิจ และภาคประชาชน รวมถึงพิจารณาโอกาสในการใช้ประโยชน์จากจักรวาลเสมือน (Metaverse) เพื่อพิจารณารูปแบบการบริหารจัดการเมืองมรดกโลกในบริบทใหม่

ขอบเขตด้านระยะเวลา

วิจัยโดยรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนพฤศจิกายน 2564 ถึง เดือนกุมภาพันธ์ 2565

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

- 1) สามารถเชื่อมโยงความเป็นเมืองมรดกโลกกับเทคโนโลยีดิจิทัลในบริบทจักรวาลเสมือน (Metaverse)
- 2) สามารถเพิ่มและสร้างโอกาสแก่ผู้ที่สนใจในการศึกษาแหล่งมรดกโลกในรูปแบบการบริหารจัดการบริบทจักรวาลเสมือน (Metaverse)
- 3) สามารถสร้างโอกาสในการเพิ่มพูนนวัตกรรมในการจัดการเมืองมรดกโลก

แนวคิด ทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

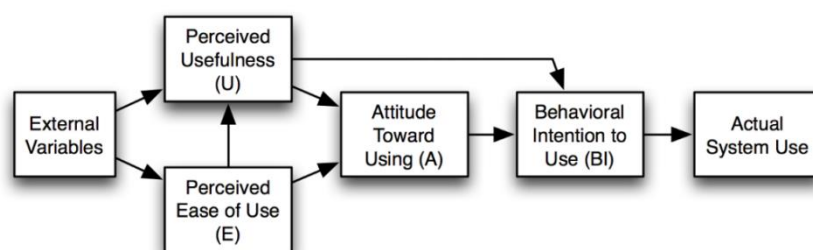
แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการเมืองมรดกโลกในบริบทจักรวาลเสมือน (Metaverse) ผู้วิจัยได้นำแนวคิดการบริหารจัดการแหล่งมรดกโลกในเรื่องระบบการจัดการที่มีเพื่อก่อให้เกิดผลลัพธ์ในการดูแลทรัพย์สินและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยระบบการจัดการแหล่งมรดกโลกมีข้อควรพิจารณาในการนำไปใช้กับการจัดการในแหล่งต่างๆ ดังต่อไปนี้ (พรลภัส อุณาพรหม, 2560) (1) ส่งเสริมความหลากหลาย (2) ความชัดเจนและการประสานงาน (3) การเตรียมพร้อมกับความเสี่ยง (4) เสนอความมีส่วนร่วมสม่ำเสมอ และ (5) สร้างบทบาทของมรดกในการพัฒนาอย่างยั่งยืน ซึ่งแนวคิดดังกล่าวจะสอดคล้องกับการจัดการอนุรักษ์และพัฒนาโดยความสำคัญของการอนุรักษ์และพัฒนาแหล่งโบราณคดี สามารถสรุปได้เป็น 2 ประเด็นคือ การอนุรักษ์ ได้แก่ การรักษา อนุสาวรีย์ รูปปั้นบุคคลสำคัญ รูปเคารพทางศาสนา โดยมีหลักแนวคิดทางการอนุรักษ์ คือ การทำให้มั่นคงถาวร ให้สมเกียรติที่ได้ปกป้องรักษาบ้านเมืองสู่รุ่นลูก รุ่นหลาน การอนุรักษ์พระพุทธรูปในประเทศไทยในปัจจุบันสามารถแบ่งทรัพยากรวัฒนธรรมออกเป็นประเภทต่างๆ ตามแนวทางการศึกษาด้านโบราณคดีและวัฒนธรรมชุมชนได้แก่ 1.แหล่งโบราณคดี 2.โบราณสถาน 3.วัตถุโบราณ เป็นต้น (กรมศิลปากร, 1/2532, 2533)

ทั้งนี้ผู้วิจัยได้นำแนวคิดการยอมรับเทคโนโลยี (Technology Acceptance Model: TAM): โดยทราวีต วิงส์ซูเมธ (2565) กล่าวถึงความหมายของการยอมรับเทคโนโลยีไว้ว่า เป็นการยอมรับและตั้งใจใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ ของบุคคล ซึ่งเกิดจากการที่บุคคลนั้นๆ รับรู้ได้ถึงความสะดวกในการใช้งาน รวมไปถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการใช้งานเทคโนโลยีต่างๆ โดยบุคคลนั้นสามารถเรียนรู้เพื่อใช้งานเทคโนโลยีใหม่ ๆ ได้ด้วยตนเอง เพื่อตอบสนองความต้องการและประโยชน์ที่ได้จากเทคโนโลยีนั้นๆ ซึ่งมีความสอดคล้องกับแนวคิดของ Davis (1989) แนวคิดแบบจำลองการยอมรับเทคโนโลยี (Technology Acceptance Model: TAM) เกิดขึ้นจากการศึกษาในพฤติกรรมของบุคคลนั้นๆ ที่ได้รับอิทธิพลทางตรงจากทัศนคติที่มีต่อการใช้งานในเทคโนโลยี และอิทธิพลทางอ้อมที่เกิดขึ้นจากการรับรู้ได้ถึงความสะดวก ง่ายในการใช้งานและการรับรู้ โดยในทางปฏิบัติได้มีการพัฒนาเพิ่มเติมจากทฤษฎีการกระทำตามหลักการและเหตุผล โดยปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับเทคโนโลยีตามแบบจำลองการยอมรับเทคโนโลยี (Technology Acceptance Model: TAM) ประกอบด้วยปัจจัย 3 ประการ ได้แก่ (Fishbein and Ajzen 1975)

1. ตัวแปรภายนอก (External Variables) ประกอบด้วยข้อมูลทางด้านประชากรศาสตร์ (Demographic) ข้อมูลทางด้านประสบการณ์ (Experience) ที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ต่อประโยชน์ประโยชน์ถึงสิ่งที่จะได้รับจากการใช้งานเทคโนโลยีนั้นๆ และรับรู้ได้ว่าว่าเป็นเทคโนโลยีที่เหมาะสมต่อการใช้งานในชีวิตประจำวัน

2. การรับรู้ถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการใช้งานเทคโนโลยี (Perceived Usefulness) คือบุคคลผู้ใช้งานนั้นๆ รับรู้ได้ถึงประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการใช้งานเทคโนโลยีนั้นว่าสามารถช่วยทำให้เกิดการพัฒนาในตนเองหรือช่วยให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและบุคคลรอบข้าง

3. การรับรู้ว่าเป็นระบบที่มีความง่าย และสะดวกต่อการใช้งาน (Perceived Ease of Use) หมายถึง การใช้งานเทคโนโลยีซึ่งมีความง่าย และความสะดวกของการใช้งานและมีระบบปฏิบัติการที่ไม่ยุ่งยากหรือซับซ้อนมากเกินไป ซึ่งผู้ใช้งานสามารถที่จะเรียนรู้ได้เองโดยง่าย

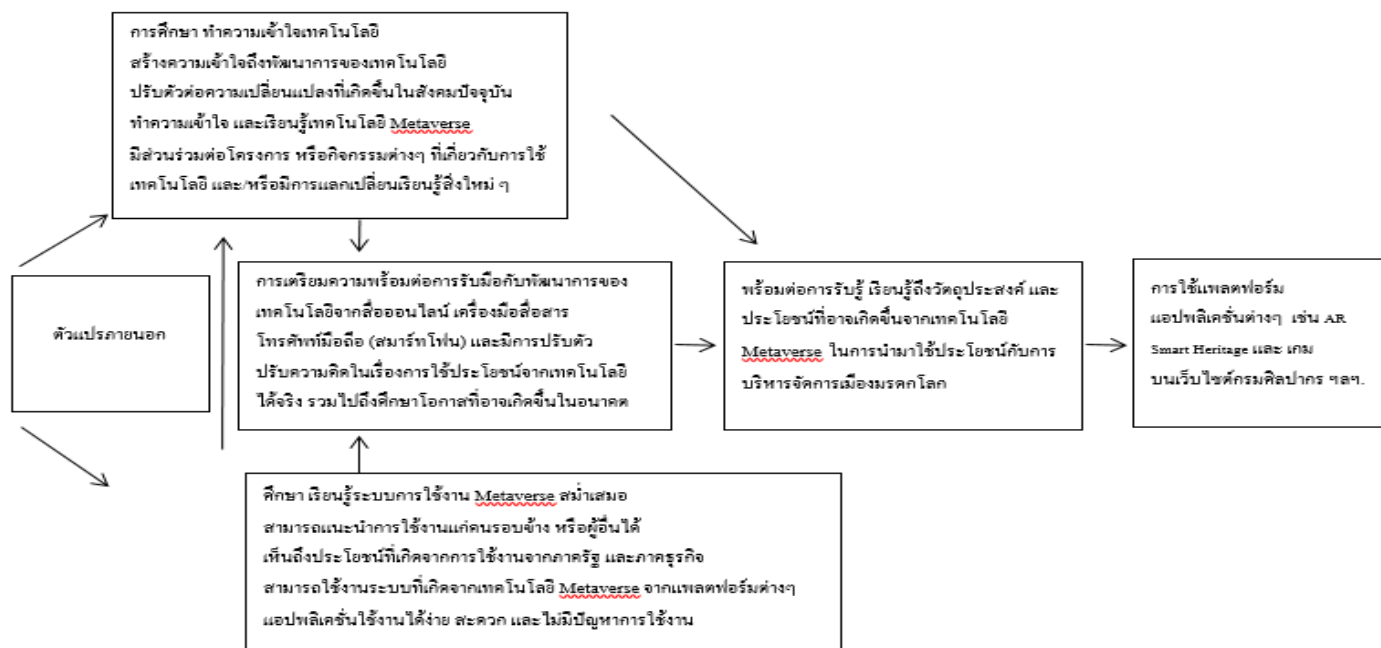

อีกทั้งผู้วิจัยได้นำแนวคิดจักรวาลนฤมิต (Metaverse) (ไทยรัฐออนไลน์, 2564) ระบุว่า Metaverse คือ การสร้างสภาพแวดล้อมของโลกแห่งความเป็นจริงและเทคโนโลยีเสมือนจริงเข้าด้วยกัน จนกลายเป็น “ชุมชนโลกเสมือนจริง” ที่สามารถผสานวัตถุรอบตัวและสภาพแวดล้อมให้เชื่อมต่อกันเป็นหนึ่งเดียว โดยอาศัยเทคโนโลยี AR และ VR เข้ามาช่วยเพิ่มประสิทธิภาพและเชื่อมโยงอย่างไร้รอยต่อให้กลายเป็นพื้นที่โลกเดียวกัน อีกทั้งคุณลักษณะของจักรวาลนฤมิต (Metaverse) สามารถทำให้สมจริงและจับต้องได้มากขึ้น ดังนี้ (1) **Assisted Reality** เทคโนโลยีผู้ช่วยที่อำนวยความสะดวกให้ผู้คนสามารถดูหน้าจอและโต้ตอบกับหน้าจอได้โดยไม่ต้องใช้มือให้ผู้ใช้สื่อสารและสั่งการผ่านเสียง ข้อมูลก็จะขึ้นสู่สายตาทันที (2) **Augmented Reality (AR)** เทคโนโลยีโลกเสมือนที่สามารถปรากฏอยู่ในโลกแห่งความเป็นจริง (3) **Meatspace** คำที่ใช้เรียกโลกทางกายภาพ หรือโลกที่เราใช้ชีวิตอยู่เป็นส่วนใหญ่ (4) **Multiverse** หรือ จักรวาลโลกคู่ขนานใช้เรียกแพลตฟอร์ม หรือ community ในโลกดิจิทัลที่ทำงานอิสระจากกันและกัน โดยตามทฤษฎีแล้ว Metaverse สามารถถึง Multiverse เหล่านี้มาทำงานอยู่ในที่เดียวกันได้ (5) **NFT หรือ Non-Fungible Tokens** เป็นเสมือนเครื่องยืนยันว่าใครก็ตามสามารถครอบครอง ซื้อ ขาย และสร้างมูลค่าให้กับผลิตภัณฑ์ใดก็ตามที่ปรากฏอยู่ในโลกดิจิทัลเท่านั้น โดยมีเทคโนโลยีบล็อกเชนคอยกำกับความเป็นเจ้าของและป้องกันการขโมย ตัวอย่างของ NFT ได้แก่ ผลงานศิลปะ บัตรกีฬา ของสะสม โดย NFT สามารถซื้อขายได้โดยสกุลดิจิทัล Cryptocurrency และ (6) **Virtual Reality** หรือ ประสบการณ์เสมือนจริง เป็นการใช้อุปกรณ์ หรือ เทคโนโลยีเพื่อเชื่อมโยงผู้ใช้งานกับโลกดิจิทัล (adaddictth, 2022) ผู้วิจัยจึงนำมาเป็นหลักในการออกแบบงานวิจัยในครั้งนี้

การออกแบบการวิจัย

ประเด็นในการทำวิจัย	แนวคิดและทฤษฎี	ระเบียบวิธีวิจัย	
		กลุ่มผู้ให้ข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูลและ การทำการวิเคราะห์
1.เพื่อศึกษาโอกาสหรือแนวทางในการนำจักรวาลนฤมิต (Metaverse) มาใช้ประโยชน์ในการจัดการเมืองมรดกโลก 2.เพื่อนำข้อมูลจากการศึกษามาพิจารณารูปแบบการบริหารจัดการเมืองมรดกโลกในบริบทจักรวาลนฤมิต (Metaverse) 3.เพื่อเตรียมความพร้อมในการนำจักรวาลนฤมิต (Metaverse) มาใช้ในการจัดการเมืองมรดกโลก	1. แนวคิดเมืองมรดกโลก 2. ข้อมูลภารกิจบทบาท/หน้าที่ของแต่ละภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการเมืองมรดกโลก 3. แนวคิดเกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัลที่อาจนำมาใช้กับการบริหารจัดการเมืองมรดกโลก 4. แนวคิดจักรวาลนฤมิต (Metaverse) ที่จะนำมาประยุกต์ใช้กับการบริหารจัดการเมืองมรดกโลก	ผู้ที่มีความเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการเมืองมรดกโลก (เกาะเมืองพระนครศรีอยุธยา) ภาครัฐ: จำนวน 3 คน ภาคธุรกิจ: จำนวน 3 คน ภาคประชาชน: (ผู้นำชุมชน 53 คน จาก 4 ตำบล ได้แก่ ต.ประตู่ชัย ต.หัวรอ ต.หอรัตนไชย ต.ท่าवासกรี)	- การสัมภาษณ์เชิงลึก - การแจกแบบสอบถาม - การวิเคราะห์เนื้อหา

ภาพที่ 1 การออกแบบการวิจัย

ภาพที่ 2 กรอบแนวคิด TAM Model

วิธีการดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการวิจัยแบบผสม (Mixed Method) ประกอบด้วยการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)

การวิจัยเชิงคุณภาพ

ประชากรผู้ให้ข้อมูลการสัมภาษณ์ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บังคับบัญชาของหน่วยงานภาครัฐ 3 คน ได้แก่ (เทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา, อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา, สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา) และผู้บริหารหน่วยงานภาคเอกชน 3 คน ได้แก่ (สภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวจังหวัดพระนครศรีอยุธยา, สมาคมธุรกิจท่องเที่ยวจังหวัดพระนครศรีอยุธยา, หอการค้าจังหวัดพระนครศรีอยุธยา) รวมทั้งสิ้น 6 คน โดยวิธีการเลือกตัวอย่างแบบมีจุดมุ่งหมายเจาะจงเป็นหลัก (Purposeful Selection) เป็นการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) ผู้บริหารหรือผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการบริหารจัดการเมืองมรดกโลก

การวิจัยเชิงปริมาณ

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ในส่วนของภาคประชาชน (ผู้นำชุมชน จำนวน 53 ชุมชน

ใน 4 ตำบล ได้แก่ ตำบลหอรบตันไชย ตำบลห้วยรอ ตำบลประดู่ชัย และตำบลท่าวาสกรี จากพื้นที่เกาะเมืองพระนครศรีอยุธยา เหตุผลเนื่องจาก 4 ตำบลดังกล่าวตั้งอยู่ในเขตพื้นที่อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา) โดยเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะปลายปิด (Closed - ended Question) และคำถามปลายเปิด (Open - ended Question) โดยแบ่งประเด็นคำถามออกเป็น 5 ส่วน

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน รวมจำนวน 5 ข้อ

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานะ และความเกี่ยวข้องกับเมืองมรดกโลกของอุทยานประวัติศาสตร์อยุธยา รวมจำนวน 12 ข้อ

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล สื่อออนไลน์ โซเชียล และเครื่องมือสื่อสาร (สมาร์ทโฟน) รวมจำนวน 5 ข้อ

ส่วนที่ 4 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการ การฉีดวัคซีนป้องกันโควิด-19 รวมจำนวน 3 ข้อ

ส่วนที่ 5 ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะ (ถ้ามี)

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาข้อมูลเชิงปริมาณ โดยใช้สถิติที่เกี่ยวข้องในการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความถูกต้องและครบถ้วน นำมาลงรหัสเลข (Code Book) ตามเกณฑ์ของเครื่องมือแต่ละส่วน

3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ลงรหัสแล้วมาบันทึกลงในโปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ และเพื่อประมวลผลข้อมูลที่ได้จัดเก็บจากแบบสอบถามมาคำนวณหาค่าสถิติ แล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์การวิจัย โดยนำเสนอผลการศึกษารูปแบบตารางการวิเคราะห์เพื่อทำการสรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและเขียนข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

ตารางแสดงการวิเคราะห์ข้อมูล	
ประเด็นเกี่ยวกับการบริหารพื้นที่มรดกโลก	
ข้อมูลจากการสัมภาษณ์	ข้อมูลจากแบบสอบถาม
(1) ด้านการกำหนดนโยบายและการวางแผนแม่บทฯ	
<u>หน่วยงานนาย ก: (จากส่วนภูมิภาค)</u> เป็นตัวแทนของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ทุกภารกิจที่มีความเกี่ยวข้องกับพื้นที่เกาะเมืองพระนครศรีอยุธยาหรือเมืองมรดกโลกจะอยู่ความดูแลและการบริหารจัดการของหน่วยงานนาย ก ทั้งหมด โดยการวางแผนและกำหนดนโยบายต่างๆ หน่วยงานนาย ก จะรับนโยบายและการกิจจาก หน่วยงานต้นสังกัดโดยตรง คือ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา โดยกระทรวงจะกำหนดรูปแบบการพัฒนาการท่องเที่ยวในภาพรวมของประเทศว่า จะต้องดำเนินการพัฒนาในทิศทางใด อย่างไรบ้าง และจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จะมีการนัดประชุมวางแผนกำหนดยุทธศาสตร์จังหวัดร่วมกัน และชี้แจง หรือนโยบายการพัฒนาพื้นที่และการท่องเที่ยวของจังหวัด รวมถึงการปรึกษาการแก้ไขปัญหาต่างๆ ทั้งนี้หน่วยงานนาย ก จะเป็นผู้ส่งเสริมสนับสนุนและให้ความร่วมมือกับหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรง เช่น กรมศิลปากร แต่ในหลักๆ แล้วหน่วยงานนาย ก จะดูในเรื่องของการเกิดปัญหาจากนักท่องเที่ยวว่าประสบปัญหาอะไร และนำเรื่องเหล่านั้นมาดำเนินการแก้ไขและนำมากำหนดเป็นนโยบายหลักในการบริหารจัดการพื้นที่เมืองมรดกโลก เป็นต้น นอกจากนี้หน่วยงานนาย ก (ภาครัฐ) ยังให้การสัมภาษณ์ที่สอดคล้องกับ<u>หน่วยงานนาย ก (หอการค้าจังหวัด)</u> และ <u>หน่วยงาน ค (สมาคมธุรกิจท่องเที่ยวจังหวัดฯ)</u> ในประเด็นการผลักดัน ส่งเสริมและช่วยเหลือ แก้ไขปัญหาต่างๆ เพื่อนำมากำหนดแนวทางการวางแผนและกำหนดนโยบายหรือโครงการต่างๆ โดยมีเป้าหมายหลักในการพัฒนาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ น่าเที่ยว น่าอยู่ และน่าลงทุน ตามแผนยุทธศาสตร์จังหวัด พ.ศ. 2561-2565 ต่อมาในส่วนของ<u>หน่วยงานนาย ค (ส่วนท้องถิ่น)</u> ตามหลักบทบัญญัติ	<u>การบริหารจัดการเมืองมรดกโลกประเด็นด้านบริหารจัดการการวางแผนและนโยบาย:</u> (1) การดำเนินกิจการในพื้นที่เมืองมรดกโลก: ผู้ตอบแบบสอบถามดำเนินกิจการด้านอาหารและที่พักมากที่สุด ดังนั้นภาครัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องในเรื่องการบริหารจัดการพื้นที่เมืองมรดกโลกของอุทยานประวัติศาสตร์อยุธยา ควรให้ความสำคัญในการจัดสรรพื้นที่เกาะเมืองพระนครศรีอยุธยาอย่างเหมาะสม เทศบาลนครพระนครศรีอยุธยาจะต้องวางแผนแนวทางการบริหารจัดการตามแนวการบริหารสาธารณะสมัยใหม่ (NPS) คือการอำนวยความสะดวกและสนับสนุนให้ประชาชนในพื้นที่ที่มีความเป็นพลเมืองโดยอาศัยกลไกความร่วมมือของคนในชุมชนร่วมกันสร้างเครือข่ายชุมชนเข้มแข็งได้มีบทบาทและมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการแก้ไขปัญหาต่างๆ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดผลกระทบต่อการประกอบอาชีพหรือดำเนินกิจการใดๆ ในพื้นที่เมืองมรดกโลก (2) การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมในพื้นที่เมืองมรดกโลก: ผู้ตอบแบบสอบถามตอบในเรื่องการรณรงค์จัดการขยะ การพัฒนาพื้นที่เกาะเมือง และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมยิซซิงฟ้าอยุธยา มรดกโลก สะท้อนให้เห็นถึงการมีส่วนร่วมในเชิงปฏิบัติ โดยภาครัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่างๆ จากประชาชน เพราะประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการลงพื้นที่ ประสบกับปัญหาต่างๆ มากมายหลายด้าน ฉะนั้นประชาชนผู้มีส่วนร่วมจะเข้าใจในบริบทของสถานการณ์จริงที่เกิดขึ้น ดังนั้นภาครัฐจะต้องเห็นถึงความสำคัญในการ

กฎหมายของหน่วยงาน จะต้องให้บริการแก่ประชาชนเป็นหลัก ในเรื่องของการดำเนินชีวิตความเป็นอยู่ หรือการบริหารจัดการในเรื่องต่างๆ ที่จะส่งผลโดยตรงแก่ประชาชน โดยการวางแผนการปฏิบัติงานของหน่วยงานนาย ค จะต้องมีการวางนโยบายอย่างครอบคลุมในทุกๆ เรื่อง ไม่ว่าจะเป็นด้านพื้นที่ ด้าน วิถี ชี วิ ต ของ ประชาชน และ ด้าน อื่น ๆ อีกมากมาย แต่ทั้งนี้หน่วยงานนาย ข อาจจะไม่มีได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการเมืองมรดกโลกโดยตรง เหตุเนื่องมาจากการกิจ และกฎหมายบทบัญญัติต่างๆ <u>สวนทางกัน</u> ในด้านการปฏิบัติงานฯ ซึ่งก็เวิร์ดหลักของหน่วยงานนาย ค คือ การจัดบริการสาธารณะบางอย่างต้องทันต่อเหตุการณ์เพื่อประชาชนผู้อยู่อาศัย ประเด็นนี้จะตรงกับแผนยุทธศาสตร์จังหวัดในด้านการพัฒนาที่ 2 ในเรื่องของการพัฒนาเมือง และชุมชนให้น่าอยู่ เป็นต้น หน่วยงานต่อมา คือ <u>หน่วยงานนาย ข (ส่วนกลาง)</u> ในเรื่องการวางแผนและกำหนดนโยบายต่างๆ ในพื้นที่เมืองมรดกโลกจะอยู่ในความดูแลของหน่วยงานนาย ข ทั้งหมด เนื่องจากอยุธยาเป็นโบราณสถานที่มีความสำคัญต่อประเทศเป็นจำนวนมาก จึงอยู่ในความการบริหารจัดการดูแลโดยตรงภายใต้กรอบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เช่น พระราชบัญญัติโบราณสถาน และกฎหมายอื่นๆ ที่เข้ามาเป็นตัวกำหนดแนวทางในการบริหารจัดการร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ สุดท้ายนี้ <u>หน่วยงานนาย ข (สภาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจังหวัดฯ)</u> เป็นผู้ให้นโยบายด้านการท่องเที่ยว เสนอแนวทางต่อคณะกรรมการผู้ว่าราชการจังหวัดฯ ถึงเรื่องแผนงานนโยบายในแต่ละปี และผลักดันนโยบายไปยังหน่วยงานอื่นๆ ได้ร่วมปฏิบัติตามแผนงานต่างๆ และยังเป็นผู้ส่งเสริม สนับสนุนในเชิงการท่องเที่ยวตามประเด็นการพัฒนาที่ 1 การพัฒนาคุณภาพการท่องเที่ยวและการบริหารสู่มาตรฐานสากล ของแผนยุทธศาสตร์จังหวัดฯ เป็นต้น	วางแผนงานและให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายในพื้นที่เมืองมรดกโลก (3) <u>การคิดว่า “ขยะ” ในพื้นที่เมืองมรดกโลกส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของจังหวัดหรือความเป็นเมืองมรดกโลก:</u> ผู้ตอบแบบสอบถามคิดว่า จะส่งผลในด้านเศรษฐกิจมากที่สุด เนื่องจากจังหวัดพระนครศรีอยุธยาเป็นมรดกโลกที่สำคัญ โบราณสถานเป็นจำนวนมาก เป็นที่นำเสนอจากชาวต่างชาติ และต่างถิ่นในการเข้ามาท่องเที่ยวศึกษาเชิงประวัติศาสตร์ ฉะนั้นปัญหาเรื่องขยะ จะส่งผลกระทบต่อความเป็นเมืองมรดกโลก ภาครัฐหรือภาคส่วนที่เกี่ยวข้องจะต้องมีการออกนโยบายควบคุมการทำลายมรดกโลกที่อาจเป็นอันตรายต่อคนในพื้นที่ โบราณสถาน และสิ่งแวดล้อมอื่นๆ จะต้องมีการมาตรการที่เข้มงวด และโปร่งใสในทุกกระบวนการของการวางแผนงาน เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้แก่คนในจังหวัด คนในพื้นที่ และประชาชนทั่วไป (4) <u>การบริหารจัดการเมืองมรดกโลกควรได้รับการปรับปรุง/แก้ไขอย่างไร:</u> ผู้ตอบแบบสอบถามสื่อความหมายในการบริหารจัดการเมืองมรดกโลกในเรื่องการประสานความร่วมมือกับทุกภาคส่วน และการปฏิบัติงานต่างๆ นั้น จะต้องมีความเป็นธรรม โปร่งใส สามารถติดตามประเมินผล และตรวจสอบได้ นโยบายหลักในการวางแผนงานจึงควรมุ่งเน้นการสร้างการมีส่วนร่วมอย่างเหนียวแน่นและร่วมมือกันปฏิบัติงานให้บรรลุตามแผนงานที่ตั้งไว้
(2) ด้านการจัดองค์กรบริหารจัดการพื้นที่	
<u>หน่วยงานนาย ก (ส่วนภูมิภาค)</u> เป็นหนึ่งในคณะกรรมการการบริหารจัดการพื้นที่เมืองมรดกโลก ในด้านของการจัดการดูแล แก้ไขปัญหา การดำเนินการต่างๆ โดยเฉพาะการท่องเที่ยว ซึ่งหน่วยงานนาย ก จะมีหน้าที่ความรับผิดชอบโดยตรงในการ	<u>การบริหารจัดการเมืองมรดกโลกประเด็นด้านบริหารจัดการพื้นที่</u> (1) <u>การคิดว่า “ขยะ” ในพื้นที่เมืองมรดกโลกส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของจังหวัดหรือความเป็นเมืองมรดกโลก:</u> ผู้ตอบแบบสอบถามคิดว่า ปัญหาขยะ จะส่งผลให้

พัฒนาเมืองมรดกโลก ทั้งนี้ในด้านพื้นที่เมืองมรดกโลกนั้น กรมศิลปากรเป็นเจ้าของพื้นที่โดยตรง แต่การดำเนินการต่างๆ ล้วนเกิดจากการประสานความร่วมมือจากหลายหน่วยงาน และหลากหลายภาคส่วน ตัวอย่างปี 2558 UNESCO ให้ในเดือนจะ ถอดถอนมรดกโลกจังหวัดพระนครศรีอยุธยาจากการเป็น เมืองมรดกโลก เนื่องจากพื้นที่บริเวณเกาะเมือง พระนครศรีอยุธยาเป็นพื้นที่ซ้อนทับ เกิดความไม่เป็นระเบียบ เรียบร้อย มีการดูแล รักษาที่ไม่ถูกต้องตามกฎหมายที่ตั้งไว้ ตามหลักสากล ทางส่วนกลางและจังหวัดจึงจัดตั้ง คณะกรรมการให้หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับพื้นที่เมือง มรดกโลก เข้ามาแก้ไขปัญหาและร่วมกันบริหารจัดการ โดย หลักๆ จะมีกรมศิลปากร กรมการปกครอง เทศบาลนคร พระนครศรีอยุธยา และหน่วยงานของนาย ก ที่ต้องมีมาตรการ ชำระร้านค้าออกจากพื้นที่เมืองมรดกโลก หรือโบราณสถาน สำคัญ เป็นต้น ในส่วน <u>หน่วยงานนาย ข (ส่วนกลาง)</u> และ <u>หน่วยงานนาย ค (ส่วนภูมิภาค)</u> จะมีบทบาทสำคัญด้านการ บริหารจัดการพื้นที่เมืองมรดกโลก โดยหน่วยงานนาย ข จะมี หน้าที่ในพื้นที่ในส่วนของอุทยานประวัติศาสตร์เพียงเท่านั้น แต่พื้นที่โดยรวมทั้งหมดที่นอกเหนือจากอุทยานประวัติศาสตร์ จะอยู่ในความดูแลและการจัดการของหน่วยงานนาย ค ทั้งสิ้น ซึ่งหน่วยงานนาย ข มีหน้าที่ในการดูแล รักษาโบราณสถาน ปกป้อง รักษาไม่ให้เกิดการบุกรุก ทำลายโบราณสถานหรือ วัตถุโบราณต่างๆ รวมถึงรับผิดชอบในเรื่องการศึกษา การวิจัย บำรุงรักษาโบราณสถานตามหลักวิชาการ ตามหลักวิทยาศาสตร์ ในการบูรณะที่จะใช้วัสดุของแท้ ดั้งเดิม ตัวอย่าง กรณีที่ ประชาชนผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องและอาศัยในพื้นที่อุทยาน ประวัติศาสตร์ หากต้องการซ่อม สิ่งก่อสร้างต่างๆ ทางกรม ศิลปากรและหน่วยงานนาย ข จะต้องเข้าไปตรวจสอบ ดูแล ก่อนการลงมือทำ เนื่องจากการก่อสร้างสิ่งต่างๆ อาจก่อให้เกิด ผลกระทบต่อโบราณสถาน (การคันสะเทือน) ฉะนั้นจึงต้องมึ การหาข้อตกลงร่วมกัน หาทางออกร่วมกันเพื่อแก้ไขปัญหา โดยหน่วยงานที่เข้ามาช่วยในการสื่อสารและเป็นสื่อกลาง คือ <u>หน่วยงานของนาย ก (หอการค้าฯ)</u> <u>หน่วยงานนาย ข (สภา อุตสาหกรรมฯ)</u> และ <u>หน่วยงานนาย ค (สมาคมธุรกิจท่องเที่ยว</u>	สูญเสียเศรษฐกิจ ก่อให้เกิดมลภาวะต่อโบราณสถานและ สิ่งแวดล้อม ปัญหาคลื่นเหี้ยนจากขยะที่จะส่งผลกระทบต่อ ชุมชนที่ พักอาศัย และการท่องเที่ยวลดน้อยลง ภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง จะต้องกำหนดนโยบายเรื่องขยะ เป็นนโยบายหลักในการ บริหารจัดการเมืองมรดกโลก เพราะปัญหาประเด็นนี้ จะส่งผลกระทบในมุมกว้างและกระทบในทุกๆด้านของ จังหวัด ซึ่งอาจนำไปสู่การถูกถอดถอนจากการเป็นเมือง มรดกโลก (2) การคิดว่าปัญหาขยะในพื้นที่เมืองมรดกโลก จะสามารถ ขจัดให้น้อยลงได้: ผู้ตอบแบบสอบถามคิดว่าปัญหาขยะจะ สามารถลดน้อยลงได้ หากมีการรณรงค์ทั้งขยะให้เป็นที่ เป็น ทาง จัดโครงการส่งเสริมความร่วมมือในการบริหารจัดการ ขยะ และการงดหรือหลีกเลี่ยงการใช้และการบริโภคที่เป็น อันตรายต่อตนเองและต่อสิ่งแวดล้อม

๗) ที่เป็นคณะกรรมการในการส่งเสริม และดูแล แก้ไขปัญหาต่างๆ ภายในจังหวัดและเมืองมรดกโลก เป็นต้น ทั้งนี้ หน่วยงานนาย ก (ส่วนภูมิภาค) เป็นหน่วยงานที่มีบทบาทเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการพื้นที่โดยตรงในภาพรวมทั้งหมด กรณีประชาชนเคยร้องเรียนในเรื่องการขายของบนทางเท้า หน่วยงานนาย ก ก็จะต้องลงพื้นที่เข้าไปช่วยเหลือ และหาข้อตกลงร่วมกันกับประชาชน ดังนั้นการปฏิบัติงานของหน่วยงานนาย ข และนาย ค จึงสวนทางกันอย่างชัดเจน	
(3) ด้านการจัดบุคลากรบริหารจัดการในพื้นที่	
หน่วยงานนาย ก (ส่วนภูมิภาค) หน่วยงานนาย ข (ส่วนกลาง) และหน่วยงานนาย ค (ส่วนท้องถิ่น) มีการบริหารจัดการบุคลากรของหน่วยงานตนเองในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการดูแล รักษาพื้นที่อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา โดยบทบาทหน้าที่ของบุคลากรแต่ละหน่วยงานจะแตกต่างกันออกไปตามบริบทที่ตนเองรับผิดชอบ หน่วยงานนาย ก จะเป็นหน่วยงานที่มีบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญในการวางแผน วางนโยบายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวและกีฬาของจังหวัด หน่วยงานนาย ข บุคลากรจะมีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องของโบราณสถาน หลักกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเมืองมรดกโลก รวมถึงกฎระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ ตามอนุสัญญาเมืองมรดกโลก เพื่อธำรง รักษา และอนุรักษ์ไว้ให้อยู่คู่ประเทศชาติต่อไป หน่วยงานนาย ค บุคลากรจะต้องมีจิตสาธารณะเป็นสำคัญ เพราะภารกิจหน้าที่หลักคือการให้บริการสาธารณะแก่ประชาชน เป็นต้น และในส่วนของหน่วยงานภาครัฐกิจทั้งสามหน่วยงานนั้น ด้านการจัดบุคลากรบริหารจัดการพื้นที่จะเป็นฝ่ายส่งเสริม สนับสนุนและช่วยดำเนินการแก้ไขปัญหาต่างๆ จากหน่วยงานหลักของภาครัฐทั้งสามหน่วยงานข้างต้น	การบริหารจัดการเมืองมรดกโลกประเด็นด้านการมีส่วนร่วม (1) สถานะการเป็นเมืองมรดกโลก มีความสำคัญต่อประชาชนที่พักอาศัยในพื้นที่อย่างไร: ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่คิดว่ามีความสำคัญในการสะท้อนจิตสำนึกในการพัฒนาชุมชน เป็นการถ่ายทอดขนบธรรมเนียม ประเพณี และค่านิยมจากรุ่นสู่รุ่น รวมถึงเป็นการหล่อหลอมและสร้างความตระหนักต่อพื้นที่ที่มีความสำคัญต่อชาติ บ้านเมือง ฉะนั้นภาคส่วนที่เกี่ยวข้องจะต้องมีการจัดสรรบุคลากรของหน่วยงานตนเองในการสร้างการรับรู้ ปลุกจิตสำนึก และสร้างความรู้สึกรักอันดีให้แก่ประชาชนในพื้นที่ และบุคลากรหน่วยงานที่มีความใกล้ชิดกับประชาชน ควรที่จะต้องมีความรู้ ความเข้าใจในการถ่ายทอดความสำคัญของเมืองมรดกโลกได้เป็นอย่างดี เพื่อเป็นตัวแทนในการปลุกจิตสำนึก สร้างการเรียนรู้ให้แก่เยาวชนให้หันมารักษาและหวงแหนสืบต่อไป
(4) ด้านการอำนวยความสะดวกและการสั่งการ	
ทุกหน่วยงานจะมีการอำนวยความสะดวกและการสั่งการเฉพาะของตนเอง ซึ่งบทบาทหน้าที่ และภารกิจจะมีความแตกต่างกันออกไป แต่ทั้งนี้ในด้านการบริหารจัดการเมืองมรดกโลกทุกหน่วยงานจะมีการประชุม และจัดตั้งคณะกรรมการดูแล แก้ไขปัญหาร่วมกัน เมื่อเกิดปัญหาในเรื่องต่างๆ ภายในจังหวัด เช่น การรื้อล้างพื้นที่โบราณสถาน การทำลายสิ่งก่อสร้างสถานที่	การบริหารจัดการเมืองมรดกโลกประเด็นด้านการประชาสัมพันธ์แก่คนในชุมชน (1) การได้รับการนิร್ದวักชินเกี่ยวข้องกับฐานะการเป็นเมืองมรดกโลกหรือไม่: ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่คิดว่าการนิร್ದวักชินของคนในพื้นที่จะเป็นการสร้างเชื่อมั่นให้นักท่องเที่ยว สร้างภาพลักษณ์ที่ดีต่อจังหวัด โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการ

สำคัญๆ หรือปัญหาขยะที่จะต้องมีการอำนวยความสะดวก	อำนวยความสะดวก ตรวจสอบและคัดกรองคนทั้งภายในพื้นที่ และคนภายนอกที่เข้ามายังจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพื่อสร้างความมั่นใจต่อทุกฝ่ายและดำเนินการสั่งการกำชับให้เจ้าหน้าที่ทุกภาคส่วนดูแล และให้บริการแก่ประชาชนอย่างทั่วถึง
(5) ด้านการประสานงานระหว่างหน่วยงาน	
<u>หน่วยงานนาย ก (ส่วนภูมิภาค)</u> เป็นหน่วยงานที่มีการประสานความร่วมมือกับภาคเอกชน ภาคธุรกิจและภาครัฐหน่วยงานอื่นๆ เป็นจำนวนมาก การดำเนินการใดๆ ด้านการท่องเที่ยว หน่วยงานนาย ก จะประสานหน่วยงานอื่นๆ เข้ามาร่วมแก้ไข ปัญหาและหาแนวทางการบริหารจัดการร่วมกัน ซึ่งในด้านการประสานความร่วมมือที่ยังเป็นปัญหา คือ ความเข้าใจและความร่วมมือของประชาชนในพื้นที่ ที่ยังคงเข้าไม่ถึงการบริหารจัดการ หรือแม้แต่ในส่วนของผู้นำชุมชนที่เป็นตัวแทนในการเข้าร่วมประชุมในแต่ละครั้ง ก็ไม่ได้มีการถ่ายทอดไปสู่คนในพื้นที่จริงๆ ฉะนั้นปัญหาเรื่องนี้จึงเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงการ บริหาร จัดการ ของ ภาครัฐ ที่มีศักยภาพไม่เพียงพอที่จะทำให้ประชาชนทราบถึงปัญหาต่างๆ หรือการประชาสัมพันธ์เรื่องราวต่างๆ ไม่สามารถทำให้ประชาชนเข้าถึงและเข้ามามีส่วนร่วมได้ เป็นต้น <u>หน่วยงานนาย ข (ส่วนกลาง)</u> เป็นหน่วยงานที่ประสานความร่วมมือระหว่างภาคส่วนต่างๆ เฉพาะหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับเมืองมรดกโลก เช่น จังหวัดฯ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดฯ ในการประชุมปรับปรุงภูมิทัศน์ภายในเกาะเมือง เนื่องจากต้องมีการขออนุญาตจากกรมศิลปากรตาม พรบ.ควบคุมโบราณสถานของประเทศไทย ซึ่งปัญหาที่เคยประสบ เช่น โครงการบางโครงการจัดทำขึ้นแต่ไม่ได้แจ้งให้กรมศิลปากรทราบก่อน จึงต้องนำประเด็นเหล่านั้นมาหาข้อสรุป ตกลงร่วมกัน และพิจารณาในภายหลัง จึงอาจก่อให้เกิดความขัดแย้งระหว่างหน่วยงาน เป็นต้น <u>หน่วยงานนาย ค (ส่วนท้องถิ่น)</u> เป็นหน่วยงานที่ต้องมีการประสานงานกับทุกหน่วยงาน และต้องมีการประสานงานในทุกๆ เรื่องภายในพื้นที่ ในส่วนของ <u>หน่วยงานภาครัฐกิจทั้งสามหน่วยงาน</u> ได้มีการประสานงาน/	<u>การบริหารจัดการเมืองมรดกโลกประเด็นด้านประสานความร่วมมือ</u> (1) การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมในพื้นที่เมืองมรดกโลก: ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เคยมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมในพื้นที่เมืองมรดกโลกมากที่สุดคือ งานขอยกย่องฟ้าอยุธยา มรดกโลก การพัฒนาพื้นที่เกาะเมือง และการณรงค์จัดการขยะ ซึ่งเป็นการสะท้อนการบริหารจัดการในด้านการประสานงานความร่วมมือได้อย่างชัดเจน โดยการจัดกิจกรรมต่างๆ มีความจำเป็นที่จะต้องได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และประชาชนที่อาศัยในพื้นที่ ประเด็นนี้สามารถบ่งบอกได้ว่า การสื่อสาร หรือการสร้างการรับรู้ให้แก่ประชาชน ถือเป็นเรื่องจำเป็นและสำคัญเป็นอย่างมาก ภาคส่วนต่างๆ จะต้องมีการประชาสัมพันธ์อย่างชัดเจนและทั่วถึง (2) พื้นที่ที่ถูกกำหนดให้เป็นเมืองมรดกโลก ภาคส่วนต่างๆ ควรให้ความสำคัญต่อการบริหารจัดการพื้นที่หรือไม่: ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่คิดว่า ทุกภาคส่วนควรให้ความสำคัญในพื้นที่เมืองมรดกโลก (3) ทุกคนหรือทุกภาคส่วนควรมีความตระหนักและร่วมรักษาเมืองมรดกโลกหรือไม่: ผู้ตอบแบบสอบถามคิดว่า การสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับเมืองมรดกโลกควรเริ่มต้นจากสถาบันครอบครัว และสถาบันการศึกษา และข้าราชการ และเอกชน และอัตลักษณ์เมืองมรดกโลกของอุทยานประวัติศาสตร์

ความร่วมมือ ร่วมกันกับทุกภาคส่วน	
(6) ด้านการรายงานผลการปฏิบัติการ	
เนื่องจากจังหวัดพระนครศรีอยุธยาเป็นจังหวัดที่มีความโดดเด่นเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ เมืองโบราณสถาน และได้รับการขึ้นทะเบียนให้เป็นเมืองมรดกโลก ฉะนั้นการบริหารจัดการในเรื่องต่างๆ จึงมีการประชุมหารือ และและชี้แจงประเด็นปัญหา และแนวทางการปรับปรุงแก้ไข ไปยังองค์กรที่มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยแผนยุทธศาสตร์จังหวัดพระนครศรีอยุธยาปี พ.ศ. 2561-2565 มีเป้าหมายในการพัฒนา 4 ด้าน ได้แก่ (1) จำนวนแหล่งเรียนรู้จังหวัดเพิ่มขึ้น (2) อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจของจังหวัดเพิ่มขึ้น (3) ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของมูลค่าการลงทุนด้านอุตสาหกรรม และ (4) ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของรายได้จากการท่องเที่ยว ฉะนั้นการวางแผนและกำหนดแนวทางในประเด็นต่างๆ จึงต้องมีการรายนสรุป รายงานผลการปฏิบัติการอย่างต่อเนื่อง	การบริหารจัดการเมืองมรดกโลกประเด็นด้านการรายงานผลในการประชุมชุมชน (1) การบริหารจัดการเมืองมรดกโลกควรได้รับการปรับปรุง/แก้ไขอย่างไร: การปฏิบัติงานในทุกๆด้าน ทุกภาคส่วนไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ ภาคธุรกิจ และภาคประชาชนควรมีการรายงานผลการปฏิบัติการในเรื่องต่างๆ เป็นระยะ เพื่อเป็นการติดตามและประเมินผลความผิดพลาดและ ก ว า ม ส ี า เ ร ี่ จ ที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับเมืองมรดกโลก
(7) ด้านการบริหารงบประมาณ	
การบริหารจัดการงบประมาณตามแบบแผนที่จังหวัดและแต่ละหน่วยงานกำหนดไว้	การบริหารจัดการเมืองมรดกโลกประเด็นด้านการจัดสรรงบประมาณในชุมชน การได้รับการจัดสรรเงินของประชาชนในพื้นที่ส่งผลต่อการดำเนินการใดๆ ในพื้นที่เมืองมรดกโลก: ด้านสาธารณสุขเป็นด้านที่จำเป็นต้องมีงบประมาณเพียงพอและทั่วถึง การบริหารจัดการวัคซีนจึงสามารถบ่งบอกถึงศักยภาพของผู้บริหารในระดับต่างๆ ได้เป็นอย่างดี เพราะเมื่อจังหวัดได้รับความเชื่อมั่นจากนักท่องเที่ยว ผลในการไหลเวียนของเศรษฐกิจภายในจังหวัด การท่องเที่ยวและการดำเนินชีวิตของประชาชนก็จะส่งผลดีตามไปด้วยเช่นกัน

ตารางแสดงการวิเคราะห์ข้อมูล	
ประเด็นเกี่ยวกับ Metaverse	
ข้อมูลจากการสัมภาษณ์	ข้อมูลจากแบบสอบถาม
(2) ด้านการกำหนดนโยบายและการวางแผนแม่บทฯ	
หน่วยงานทุกหน่วยงาน ทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยี Metaverse อยู่ในระดับดีมาก ซึ่งเป็นการสะท้อนให้เห็นได้ว่า หน่วยงานแต่ละภาคส่วนมีความตื่นตัวต่อการพัฒนาการของเทคโนโลยีที่กำลังจะก้าวกระโดดไปอย่างรวดเร็ว โดยทุกหน่วยงานคิดว่า Metaverse จะเข้ามาช่วยส่งเสริมการปฏิบัติงานในด้านต่างๆ โดยเฉพาะด้านการท่องเที่ยว และสามารถสร้างการรับรู้ สร้างความเข้าใจอันดีถึงภูมิหลังของความเป็นเมืองมรดกโลกในอดีต อีกทั้งเทคโนโลยีนี้จะสามารถทำให้ประชาชนในพื้นที่ และภาคส่วนต่างๆ มีความร่วมมือในการพัฒนาเมืองมรดกโลกได้ดียิ่งขึ้น ด้วยระบบเชื่อมโยงอย่างไร้รอยต่อ โดยประเด็นที่น่าสนใจเป็นอย่างมาก “ยิ่งผู้คนได้เห็นความสวยงามและมีคุณค่าผ่านโลกเสมือนจริงมากเท่าไร ก็จะทำให้ผู้คนอยากเข้ามาดู มาศึกษาสถานที่จริงมากขึ้นเท่านั้น” ประเด็นนี้นอกจากจะช่วยกระตุ้นรายได้ภายในจังหวัดแล้ว ยังสามารถที่จะบ่งบอกได้ถึงศักยภาพที่จะเกิดจากความร่วมมือของแต่ละภาคส่วนในการทำผ่าน Metaverse ดังนั้นจึงเป็น โอกาสสำคัญในการนำเทคโนโลยี Metaverse มาวางแผนทางเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ในการจัดการเมืองมรดกโลก ฉะนั้นภาครัฐควรเปิดโอกาสให้ภาคธุรกิจ ภาคเอกชนได้เข้ามาเป็นผู้นำในการขับเคลื่อนเทคโนโลยี Metaverse และภาครัฐก็ปฏิบัติหน้าที่ในการดูแลและให้การสนับสนุนอย่างเต็มความสามารถ	ผู้นำชุมชนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุ 51-60 ปี ถือเป็นช่วงอายุที่ค่อนข้างมาก โดยในเรื่องการรับรู้ การใช้เทคโนโลยี หรือเครื่องมือการสื่อสารต่างๆ อยู่ในระดับน้อยในการมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัล โดยจากการเก็บข้อมูล ผู้ตอบแบบสอบถามจะใช้โทรศัพท์มือถือเพื่อการติดต่อสื่อสารกับคนในครอบครัว ส่งข้อความต่างๆ ผ่านแอปพลิเคชัน Line และ Facebook จากการสำรวจ เก็บข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ยังไม่มีความรู้ในเรื่องของเทคโนโลยี Metaverse มีเพียงแค่ 1 คนเท่านั้นที่พอที่จะเข้าใจว่าเทคโนโลยีนี้เป็นอย่างไร ฉะนั้นจึงสรุปได้ว่า ผู้นำชุมชนหรือผู้ตอบแบบสอบถามควรได้รับการรับรู้จากภาคส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ภาครัฐจะต้องมีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารที่มีความทันสมัยมากยิ่งขึ้น สร้างสื่อการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์ ผ่านระบบ หรือแพลตฟอร์มต่างๆ รวมไปถึงการเตรียมความพร้อมเพื่อรับมือต่อโลกเสมือนจริงที่จะเข้ามามีบทบาททางการบริหารจัดการในบริบทต่างๆ ในอนาคต ทั้งนี้หากภาครัฐนำเทคโนโลยีเหล่านี้มาพิจารณาและออกแบบในรูปแบบต่างๆ ได้โดยเร็ว ก็อาจจะทำให้ประชาชนเกิดแรงผลักดันในการร่วมมือช่วยกันอนุรักษ์เมืองมรดกโลกได้เป็นอย่างดี

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากงานวิจัยในครั้งนี้

จากการศึกษางานวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยขอเสนอแนะเทคโนโลยี Metaverse ในรูปแบบของเกม เพื่อช่วยในการสร้างความเข้าใจ และสามารถนำไปประยุกต์หรือปรับใช้ในการบริหารจัดการเมืองมรดกโลกของอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา ดังนี้

(1) เกม Siamese World Heritage Learning Media เป็นเกมการออกแบบเมืองได้ด้วยตนเอง โดยลักษณะเกมจะมุ่งเน้นที่การบริหารจัดการพื้นที่เป็นหลัก มีการออกแบบโบราณสถานเสมือนจริงเป็นการใช้แบบจำลองสามมิติ ของกรมศิลปากร เพื่อสร้างความตระหนักรู้ และเห็นถึงคุณค่าของโบราณสถาน ดังนั้นจึงเหมาะต่อจังหวัดพระนครศรีอยุธยาที่จะนำเกมนี้มาประยุกต์ใช้ และออกแบบเกมให้เข้ากับการบริหารจัดการพื้นที่ เพื่อที่จะช่วยทำให้การบริหารจัดการพื้นที่เมืองมรดกโลกของอุทยานประวัติศาสตร์มีความโดดเด่นและสามารถเป็นต้นแบบทางการบริหารจัดการเมืองมรดกโลกในบริบทจักรวาลนฤมิต (Metaverse)

(2) เกม Fit'n Punch XR เป็นเกมการจัดขยะ ลักษณะเกมจะเป็นรูปแบบของการบริหารจัดการขยะให้ลดน้อยลงโดยผู้เล่นจะต้องมีการวางแผน และคัดเลือกตัวแทนของทีมฝั่งตนเอง ให้ออกไปจัดขยะในแต่ละด้าน ซึ่งเกมนี้จะสามารถเล่นได้หลายคน และสามารถเล่นร่วมกับทีมอื่นๆ ได้ (หน่วยงานต่างๆ) เกม Fit'n Punch XR ถูกออกแบบมาในลักษณะของเกมการต่อสู้ หรือ มวย ผู้เล่นจะต้องไต่สนามในการเล่น และเมื่อเริ่มเกม จะมีลูกบอลปริศนาสีต่างๆ พุ่งเข้าใส่ตัวของผู้เล่น ผู้เล่นจะต้องชกไปที่ลูกบอลนั้นๆ เพื่อเป็นการสะสมแต้มให้ตรงตามสีตามที่ตนเองได้สวมใส่ หากทีมใดสามารถเก็บแต้มจากการชกลูกบอลได้มากที่สุด จะเป็นทีมชนะ และแต้มของเกมนั้นสามารถนำไปแลกเปลี่ยนบัตรเข้าโบราณสถาน หรือเป็นของที่ระลึกจากหน่วยงานภาครัฐที่กำลังดูแลอยู่ เป็นต้น

(3) เกม รมเกียรติ ตอน ประชุมความร่วมมือ เป็นเกมช่วยในการบริหารจัดการความร่วมมือของแต่ละภาคส่วน โดยเกมนี้เป็นเกมการประสานความร่วมมือให้เกิดขึ้นต่อเมืองมรดกโลกของอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา มีลักษณะเป็นการประชุม หรือเกี่ยวกับแนวทางการแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น รวมถึงเป็นเกมที่可以帮助ให้แต่ละภาคส่วนเข้าใจ เข้าถึงกันได้มากยิ่งขึ้น เนื่องจากเกมนี้จะใช้เทคโนโลยี VR เข้ามาช่วยสร้างโลกเสมือนจริงในการประชุม จำลองภาพความขัดแย้งและปัญหาที่เกิดขึ้นในแต่ละประเด็นได้อย่างชัดเจน และเข้าใจกันทุกฝ่าย

ที่มา: ผศ. บุญยพนต์ พูลสวัสดิ์, กรรมการผู้จัดการบริษัทระดมพล จำกัด และบริษัทเคย์เคฟ จำกัด

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

- 1) ภาครัฐควรจัดทำแผนแม่บท และองค์กรที่มีอำนาจบริหารจัดการ และตัดสินใจในเรื่อง การดูแล รักษาเมืองมรดกโลกของอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา
- 2) กรมศิลปากรควรจัดทำแบบแผน รูปแบบและโครงสร้างของการก่อสร้างสิ่ง ๆ ภายใน พื้นที่เมืองมรดกโลกของอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา เพื่อนำไปใช้อย่างถูกต้องและ ไม่ผิดต่อหลักการหรือกฎระเบียบของกรมศิลปากร อีกทั้งยังเป็นการลดระยะเวลาในการพิจารณา อนุมัติ การก่อสร้าง
- 3) รัฐบาลควรจัดตั้งเมืองมรดกโลก เป็นเมืองปกครองพิเศษ เพื่อป้องกันการบุกรุกทำลาย และความทับซ้อนของพื้นที่

บรรณานุกรม

- ๑ ตำบล มหาวิทยาลัยขอนแก่น. (2564). ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการมรดกทางวัฒนธรรม. สืบค้นวันที่ 6 ธันวาคม 2564 จาก, <https://1tambon.kku.ac.th/>
- ชนัญ วงษ์วิภาค. (2559). การจัดการมรดกวัฒนธรรม. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- เดชชาติ นิลวิเศษ, มณีวรรณ ผิวนิม. (2558). การจัดการทรัพยากรวัฒนธรรมเป็นแหล่งเรียนรู้ในวัด บวรนิเวศ. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศิลปากร
- เดอะ สแตนดาร์ด. (2565). ข้อมูลเกี่ยวกับ Metaverse กับความสำคัญในโลกอนาคตและ โอกาสการลงทุนในโลกเสมือนจริง. สืบค้นวันที่ 2 มกราคม 2565. จาก <https://thestandard.co/metaverse-and-investment-opportunities/>
- ไทยรัฐออนไลน์. (2564). ข้อมูลเกี่ยวกับ Metaverse. สืบค้นวันที่ 9 ธันวาคม 2564. จาก, <https://www.thairath.co.th/lifestyle/tech/2230534>
- ปัญญาพนธ์ พูลสวัสดิ์. (2565). แอปพลิเคชันเทคโนโลยีเสมือนจริง. สืบค้นวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2565. จาก, [The Road to Longka, by DAYDEV \(itch.io\)](https://itch.io/)

ปิปีชี นิวส์. (2564). ข้อมูลเกี่ยวกับ *Metaverse*. สืบค้นวันที่ 8 ธันวาคม 2564. จาก,

<https://www.bbc.com/thai/international-58946076>

ปฎิธรรม ลำเนียง, ทวีศักดิ์ ชูมา, พระมหาอุดร อุตตโร, และ พระครูศรีสุธรรมนิวิฐ. (2560). *การส่งเสริมการจัดการทรัพยากรวัฒนธรรมเชิงพุทธในการอนุรักษ์มรดกโลก*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย

ประชาชาติธุรกิจ. (2564). ข้อมูลเกี่ยวกับ *Metaverse*. สืบค้นวันที่ 8 ธันวาคม 2564. จาก,

<https://www.prachachat.net/ict/news-786606>

พรลภัส อุณาพรหม. (2560). *การสื่อความหมายเนื้อหาแหล่งมรดกโลก นครประวัติศาสตร์อยุธยา*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์